

Unelmien Porvoo 2030

Demos Helsingin ehdotus Porvoon
kaupunkistrategian kärjiksi ja tavoitteiksi.

Antti Lippo
antti.lippo@demoshelsinki.fi
050 438 3273

DEMOS
HELSINKI

Sisältö

- Johdanto
- Unelmien Porvoo 2030
 - Tiivistelmä: neljä kärkeä, niihin liittyvät 14 tavoitetta
 - (Lukuohje)
 - Kärjet ja tavoitteet auki kirjattuna
- Mittarit kärkien ja tavoitteiden johtamiseksi
- Prosessi strategiатыön taustalla

Johdanto

Demos Helsinki on kirjoittanut Porvoossa 16.4. järjestetyn työpajan jälkeen ehdotuksen Unelmien Porvoo 2030 strategiatyön lopullisista kärjistä ja tavoitteista. Ehdotuksen sisällössä on huomioitu materiaali, jota on tuotettu marraskuussa 2017 alkaneessa strategiaprosessissa (ks. Sivut 11-12).

Porvoon johtoryhmä on kommentoinut Demos Helsingin ensimmäistä ehdotusta 20-25.4.2018. Kommentit on mahdollisuuksien mukaan huomioitu tässä lopullisessa ehdotuksessa strategian kärjiksi ja tavoitteiksi. Merkittävimmät muutokset johtoryhmän ehdottamiin sisältöihin liittyvät kahteen kärkeen ja niiden vahvempaan erottamiseen: **Elinvoimaisin kotikaupunki** -kärki keskittyy kasvuun ja asemaan metropolialueella, kun taas **Paras arkenakin** kärki keskittyy arkeen, palveluihin ja asukkaiden hyvinvointiin.

Ehdotukset kärkiin ja tavoitteisiin liittyvistä mittareista ja/tai indikaattoreista pohjautuvat mm. Demos Helsinkiin tutkimukseen, Timo Aron elinvoima- ja kilpailukykyanalyysiin ja Porvoossa aiemmin käytössä olleisiin indikaattoreihin.

Porvoon kaupunki on syksyllä 2017 asettanut uudelle strategialle tavoitteeksi olla tiivis, yksinkertainen ja helppo muistaa; se sisältää vision ja kaupungin kehittämisen keskeisimmät tavoitteet. Näiden rinnalle Demos Helsinki on nostanut kärkiin liittyvät seurattavat muutosilmiöt. Ulkoisten muutosvoimien on myös tässä prosessin koettu olevan paljon aiempaa suuremmat ja vaikutuksiltaan merkittävät, ja siksi niiden seuraaminen proaktiivisesti on erityisen tärkeää.

Unelmien Porvoo 2030

Elinvoimaisin kotikaupunki

- Suomen viihtyisin ja vetovoimaisin kotikaupunki
- Menestyvät ja kasvavat yritykset
- Vastuullinen talous- ja omistajapolitiikka
- Kasvu metropoli-alueen imussa itäisen Uudenmaan keskuksena
- Aktiivinen vaikuttaminen

Paras arkenakin

- Lapsiystävällinen ja turvallinen kaupunki
- Vaivaton ja sujuva arki
- Aktiivisesti hyvinvoinnistaan vastuun ottavat asukkaat

#Kaupunkielämää #porvoolife

- Vahva yhdessä tekemisen meininki
- Rohkeat kokeilut
- Viihtyisä, elävä ja vetovoimainen kaupunkikeskusta
- Digitaalisen murroksen kärjessä

Ilmastotyön aktiivinen edelläkävijä

- Kestävä arki
- Hiilineutraali kaupunki 2035

STRATEGINEN KÄRKI 1-4

Kärjen kuvaus - mitä Porvoo on vuonna 2030

Mistä Porvoo tunnetaan?

Mitä hyötyjä eri osapuolille?

LUKUOHJE

Tavoite 1

Mitä toimenpiteitä kaupunki tekee tavoitteen eteen? Näistä toimenpiteistä muodostuu tavoitteen kuvaus.

Tavoite n

Mitä toimenpiteitä kaupunki tekee tavoitteen eteen? Näistä toimenpiteistä muodostuu tavoitteen kuvaus.

Tavoitteet on asetettu uuteen järjestykseen 16.4. työpajassa tehdyn pisteytyksen pohjalta. Joitakin tavoitteita on poistettu (esim. Kilpilahti kärjestä 4), jos strategiaprosessissa ei tavoitteeseen ole viitattu, tai tavoite voidaan kärjen kuvaukseen tai siirtää jonkin toisen kärjen alle tavoitteeksi.

Seurattavia muutosilmiöitä

Kärkeen liittyvät muutosilmiöt, jotka ovat kuvattu myös tutkimusraportissa.

Muutosilmiöissä korostetaan myös niitä asioita, joihin strategiaprosessin osallistujat ovat todenneet tarpeen kohdistaa erityistä huomiota, esim. "Ymmärrys muutosilmiöstä X ja sen vaikutuksista vähäinen."

KÄRKI 1: Elinvoimaisin kotikaupunki

Porvoo on kaksikielinen, kaunis, vanha ja idyllinen kaupunki, jolla on erinomainen maine. Se hyötyy sijainnistaan metropolialueella ja kansainvälisen lentokentän läheisyydessä.

Porvoon menestyksen edellytykset on varmistettu panostamalla kasvuun ja elinvoimaisuuteen. Väestön ikääntymisestä huolimatta kaupungin väkiluku on kasvanut tasapainoisesti. Porvoo saa muuttovoittoa lapsiperheistä, alueen elinkeinoelämän tarvitsemista osaajista ja maahanmuuttajista. Porvoo houkuttelee uusia asukkaita sekä kilpailukykyistä ja ympäristöystävällistä elinkeinoelämää. Porvoon laadukkaat palvelut perustuvat alansa asiantuntijoiden työhön ja osaamiseen.

Suomen viihtyisin ja vetovoimaisin kotikaupunki

Kehitämme vetovoimaista kaupunkia elävöittämällä ja laajentamalla keskustaa, tarjoamalla kohtuuhintaista asumista, lisäämällä työpaikkojen omavaraisuutta ja tukemalla Porvoon kylien elinvoimaisuutta. Näistä kaikista viestimme aktiivisesti sidosryhmillemme.

Menestyvät ja kasvavat yritykset

Kehitämme elinvoimapolitiikkaa ja koulutusta alueen yritysten tarpeet huomioiden. Kehitämme ympärivuotista matkailua yhdessä matkailuyrittäjien kanssa. Kaupunkina tarjoamme hyvällä työnantajapolitiikallamme haluttuja työpaikkoja parhaille asiantuntijoille.

Vastuullinen talous- ja omistajapolitiikka

Kaupungin toimitilat ovat hyvässä kunnossa ja tehokkaassa käytössä. Suuret rakennus- ja korjaushankkeet ajoitetaan ja mitoitetaan niin, etteivät ne kasvata kohtuuttomasti Porvoon velkataakkaa. Nettoinvestoinnit sovitetaan keskimäärin enintään vuosikatteen tasolle. Pidämme asukkaiden verorasituksen kilpailukykyisellä tasolla Uudenmaan alueen kuntiin verrattuna.

Kasvu metropolialueen imussa itäisen Uudenmaan keskuksena

Kytkeydymme vahvasti metropolialueen kehitykseen ja työssäkäyntialueeseen. Kehitämme sujuvan pendelöinnin edellytyksiä, kuten liityntäpysäköintiä sekä läntisen sisääntuloväylän toimivuutta ja viihtyisyyttä.

Aktiivinen vaikuttaminen

Vahvistamme Porvoon asemaa kansallisessa kehityksessä vaikuttamalla ja verkostoitumalla. Tuemme myönteistä Porvoon brändiä aktiivisella viestinnällä ja markkinoinnilla.

Seurattavia muutosilmiöitä

Helsingin työssäkäyntialue jatkaa kasvuaan, joten Porvoolle on keskeistä seurata ja vaikuttaa **metropolialueen kehitykseen**.

Näemme **maahanmuuton** mahdollisuutena. Muuttajien määrä kasvaa paitsi työn, opiskelun ja perhesuhteiden kautta myös kotimaansa pakon edessä jättävien määrän kasvaessa globaalisti.

Kun siirrymme **fossiilisesta puhtaampaan liiketoimintaan**, pääomasijoitusten muutokset tuntuvat myös Porvoossa. Teknologian kehittyessä jotkut ammatit katoavat mutta toisaalta niiden sisällöt muuttuvat ja monipuolistuvat, kun tehokkuus kasvaa ja teknologia voi korvata työvaiheita.

Monien alojen kehitystä hidastaa **osaavan työvoiman puute**. Voidaksemme houkutella huippuosajia Porvooseen, pitää meillä olla tarjota mielekästä elämää myös heidän perheenjäsenilleen.

KÄRKI 2: Paras arkenakin

Porvoo panostaa asukkaiden ja ympäristön hyvinvointiin tarjoamalla asukkaiden tarpeisiin vastaavat palvelut. Palvelutarjonnan lähtökohdaksi on otettu ihmislähtöisyys ja eri-ikäisten tarpeet, syrjäytymisen ehkäisy, hyvinvoinnin lisääminen ja turvallisuuden vahvistaminen.

Oppimistulokset, koulurakennukset ja oppimisympäristöt tekevät Porvoosta Suomen parhaiden koulujen ja päiväkotien tarjoajan. Porvoon menestys, kasvu ja kehitys kumpuaa yhdessä tekemisestä avoimessa ja innostavassa ilmapiirissä.

Lapsiystävällinen ja turvallinen kaupunki

Panostamme lasten ja nuorten näkökulman esittämiseen tarjoamalla heille osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia, viestimällä yhdistysten ja koulujen kanssa, järjestämällä asukasraateja ja nimeämällä valtuustosta ”kummeja” vierailemaan kouluihin. Huomioimme kansainvälisen koulutustarpeen kasvun.

Vaivaton ja sujuva arki

Kehitämme asukkaiden kanssa ennakkoluulottomasti palveluita, joita asukkaat voivat käyttää vaivattomasti suomeksi, ruotsiksi, ja yhä useammin englanniksi. Painotamme resursoinnissa ja kaavoituksessa uusiutuvan energian, joukko- ja kevyen liikenteen käyttöä sekä palveluiden säävutettävyyttä vauhdittavia ratkaisuja. Digitalisoimalla palveluita ja tukemalla niiden käytössä voimme laajentaa palvelutuotantotalouden lisäarvoa asiakkaalle.

Aktiivisesti hyvinvoinnistaan vastuun ottavat asukkaat

Vahvistamme can do -asennetta kaupungin päätöksenteossa. Järjestämme avoimia asukasraateja päätöksenteon tueksi, ja kutsumme mukaan asukkaiden lisäksi yrittäjät ja matkailijat. Tarjoamme asukkaille kohtuuhintaista toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia sekä harrastus- ja työskentelytiloja oman toiminnan järjestämiselle.

Seurattavia muutosilmiöitä

Ikärakenteen muutos

haastaa julkisen talouden kestävyyttä ja kykyä huolehtia toisistamme. Haluamme estää ikäihmisten yksinäisyyden, mutta tähän tarvitsemme varmasti malleja muualta.

Kaupan rakennemuutos

synnyttää sekä lisää verkkokauppoja että uusia päivittäistavarakaupan ratkaisuja. Haluamme, että tuotteet liikkuvat asiakkaiden luokse eikä päinvastoin: riippuvuus automarketeista on ohi myös Porvoossa.

Jakamistalous kasvattaa suosiotaan, kun voimme jakaa hyödykkeitä, tuottaa yhdessä erilaisia palveluita - tai kerätä joukko- rahoitusta niitä varten.

Järjestötoiminnan ja **uusien paikallisyhteisöjen** kautta on mahdollista toimia aktiivisesti omassa naapurustossa. Kuntalaiset synnyttävät yhteisöt, mutta kaupunki voi tarjota toiminnalle alustan.

KÄRKI 3: #Kaupunkielämää / #porvoolife

Porvoo menestyy, kasvaa ja kehittyy tekemällä asioita yhdessä, avoimessa ja innostavassa ilmapiirissä. Kaupunkilaisille on tarjolla monipuolisia, houkuttelevia ja yhteisöllisiä aktiviteetteja eri puolilla kaupunkia. Viihtyisä, elävä ja vetovoimainen kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät kumpuavat Porvoon ainutlaatuisesta elinympäristöstä ja monimuotoisista palveluista.

Porvoossa hyödynnetään digitalisaation ja teknologisen kehityksen tarjoamia mahdollisuuksia niin työn tekemisessä ja organisoinnissa, kuin palvelutuotannossa. Tieto, palvelut ja tavarat ovat paremmin saatavilla, etäisyyksistä riippumatta. Avoin tieto ja avoimet rajapinnat ovat mahdollistaneet myös täysin uudenlaisten palveluiden kehittämisen.

Vahva yhdessä tekemisen meininki

Mahdollistamme kasvua tukevan luovan vuorovaikutuksen kehittymisen, jossa julkiset toimijat, oppilaitokset, yhdistykset, yritykset ja asukkaat voivat yhdessä kehittää ja kokeilla uusia ideoita, palveluita ja liiketoimintamahdollisuuksia. Tarjoamme uusille toimijoille mahdollisuuden luoda uutta ja haastaa toimintatapojamme. Luomme avoimia ja yhteisöllisiä tiloja työn tekemiselle, vuorovaikutukselle, harrastamiselle ja oppimiselle.

Rohkeat kokeilut

Kaupunki edistää kokeilukulttuuria ja mahdollistaa kaupunkilaisten kokeiluja. Varaamme talousarvioon vuosittaisen erillisrahoituksen strategiaan liittyville kokeiluille. Olemme kansallisesti tunnettu kokeileva kaupunki.

Viihtyisä, elävä ja vetovoimainen kaupunkikeskusta

Tuomme lisää ”kaupunkia” Porvoon keskustaan: pöhinää, kaupunkikulttuuria, toimintaa ja tapahtumia. Kansallinen kaupunkipuisto tutustuttaa vierailijoita ainutlaatuiseseen rakennetun kulttuuriympäristön ja kaupunkiluonnon eheän kokonaisuuteen.

Digitaalisen murroksen kärjessä

Porvoo tukee digitaalisen muutoksen kulttuuria sekä hyödyntää ennakkoluulottomasti uusien teknologioiden ja innovaatioiden tuomia mahdollisuuksia myös asukasvuoropuhelun edistämisessä. Avaamme kaupungin datavarantoja ja kehitämme tiedolla johtamista. Mahdollistamme kaupunkikeskustan langattomat yhteydet, mikä palvelee niin asukkaita kuin matkailijoita.

Seurattavia muutosilmiöitä

Digitalisointi ja teknologisen kehityksen hyödyntäminen muuttavat työn luonnetta. Selvitämme **automaation** alakohtaisia vaikutuksia Porvoossa. Ymmärrämme **datan hallinnan** tärkeyden. Hyödynnämme applikaatioita ja niiden kautta kertyvää dataa.

Kulutuksen

palvelullistuminen haastaa meitä miettimään, kuinka toimia, kun kuluttajat omistamisen sijaan haluavatkin palvelua: esim. eron autosta mutta liikkumista rajoittamatta.

Vapaa-ajan lisääntyminen

kasvattaa kaupungin tarpeita tarjota sekä asukkaille että vierailijoille vapaa-ajan virikkeitä, kuten kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksia. Huomioimme sekä Porvoon diginuoret että ikinuoret kaupunkilaiset.

Osaamme toimia suoran toiminnan **kansalaisverkostojen** kanssa.

Kannustamme porvoolaisia toteuttamaan itseään avaamalla kaupungin kiinteistöjä ja pihoja muille käyttäjille.

KÄRKI 4: Ilmastotyön aktiivinen edelläkävijä

Vuonna 2030 Porvoo on lähes hiilineutraalikaupunki - päästöt ovat vähentyneet 80% vuoden 1990 tasosta. HINKU-kaupunki Porvoo tunnetaan erityisesti kestävästä yhdyskuntasuunnittelun mallista, Suomen vihreimmästä kaukolämmöstä, älykkäistä joukkoliikenne- ja pendelöintiratkaisuista, sekä Kilpilahden bio- ja kiertotalousklusterista. Porvoo tukee myös metropolin ilmastotavoitteita mm. hukkalämpöratkaisulla. Porvoo on luonut merkittävistä investoinneista kestävästä kehitystä demonstroivia innovaatioalustoja.

Ilmastotyö näkyy kouluissa ja eri asteiden oppilaitoksissa. Porvoollaiset kotitaloudet ottavat aktiivisesti osaa ympäristö-, energia- ja materiaalitehokkuuden edistämiseen ja elävät kestävästi arkea. Ilmastotyöhön panostaminen on tuonut Porvooseen lisää hyvinvointia, terveyttä edistävää kaupunkiympäristöä ja houkuttelevia palveluita asukkaille ja matkailijoille.

Kestävä arki

Tuemme asukkaiden kestäviä elämäntapoja ja hoksautamme asukkaita aktiivisesti ympäristöystävällisiin valintoihin. Edistämme jakamis- ja kiertotalouden mahdollisuuksia arjen eri osa-alueilla, yhdessä erilaisten toimijoiden kanssa, paikallistaloutta vahvistaen. Haastamme myös eri organisaatiot mukaan kehittämään kestäviä arjen ratkaisuja. Edistämme ympärivuotista kaupunkipyöräilyä, sähköpyörien käyttöä ja rakennamme uusia pyöräilyväyliä. Profiloitumme kestävästä ja älykkään liikunnan kaupunkina, jolla on toimiva syöttö- ja joukkoliikenne, jaettu kyytejä ja liikunnasta palveluna.

Hiilineutraali kaupunki 2035

Luomme kaavoituksen avulla tiivistä ja energiatehokasta yhdyskuntaa, sekä edellytyksiä yksityisautoilusta riippumattomille alueille. Edistämme rakennusten elinkaari- ja energiatehokkuutta, omaa energiantuotantoa sekä puun käyttöä uudisrakentamisessa. Otamme kaupungin hankinnoissa, päätöksissä ja palvelutuotannossa huomioon ilmasto- ja ympäristötavoitteet. Lisäämme julkisissa keittiöissä kasvisruoan tarjontaa ja vähennämme aktiivisesti ruokahävikkiä. Koulutamme henkilöstöä energia- ja materiaalitehokkuusasioissa. Haemme ilmastotyöhön uusia ajatuksia kansainvälisiltä kumppaneilta ja verkostoilta. Markkinoimme aktiivisesti omaa osaamistamme. Pidämme kiinni tärkeistä järkeistä: ilmastomuutoksen hillintä on läsnä kaikessa päätöksenteossa.

Seurattavia muutosilmiöitä

Olemme hyvässä vauhdissa kohti **CO2-neutraaliutta**, mutta uusiin läpimurtoihin tarvitaan Kilpilahden ja muun Porvoon välisen yhteyden vahvistamista.

Liikkumisen kehittämisessä tarvitsemme uudenlaisia ratkaisuja. Riippuvuus Helsingin seudun työpaikoista alleviivaa tätä, samoin kuin vahva halumme säilyttää elävät kylät.

Muutokset työelämässä, työn teon tavoissa ja kuluttajien preferensseissä edellyttävät meiltä **rakennuskannan** joustavaa käyttöä ja uudistamista.

MITTARIT JA/TAI INDIKAATTORIT KÄRKIEN JA TAVOITTEIDEN JOHTAMISEKSI (ehdotus)

KÄRKI	KÄRKEEN LIITTYVÄT MITTARIT
Elinvoimaisin kaupunki	<ul style="list-style-type: none">- Aukkaiden lukumäärä- Muuttovetovoima (Taloustutkimus, joka 2. vuosi)- BKT per asukas- Taloudellinen huoltosuhde- Konsernivelka per asukas- Toimivien yritysten määrä per 1000 asukasta- Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus- Väestömuutos- Vieraskielisten osuus- Matkailijoiden yöpymiset/v
Paras arkenakin	<ul style="list-style-type: none">- Aukkaiden tyytyväisyys kaupungin palveluihin- Sairastavuusindeksi (Kela)- Lastensuojeluilmoitusten, hakemusten ja pyyntöjen määrä- Nuorisotyöttömien määrä- Asukasraatien lkm/v- Opetusryhmien keskikoko
#kaupunkielämää / #porvoolife	<ul style="list-style-type: none">- Kokeilurahasto €/v- Rahoitetut kokeilut lkm/v- Tapahtumien lkm/v
Ilmastotyön aktiivinen edelläkävijä	<ul style="list-style-type: none">- Hiilidioksidipäästöt tCO₂-ekv/as/v- Kulikutapajakauma- Energiantuotannon päästöt gCO₂/kWh- Jätteen määrä kg/as- Pyöräilyverkoston pituus m/as- Ilmastotyöstä saadut kansainväliset palkinnot lkm- Kaupungin oma energiankulutus- Ruokahävikki kg/as/v- puurakentaminen m³ / vuosi

Prosessi strategian taustalla 1/2

Prosessi strategian taustalla 2/2

TULEVAISUUSKYSELY 26.3.-8.4.2018	KAUPUNGIN JOHTORYHMÄ- TYÖSKENTELY	VALTUUSTON JA LAAJENNETUN JOHTORYHMÄN TYÖPAJA 16.4.2018	DEMOS HELSINGIN LOPPUTUOTE
Avoin verkkokysely ja pop-up strategiakioskit eri puolilla kaupunkia, missä vastaajat voivat ottaa kantaa Unelmien Porvoo 2030 tulevaisuustyön tavoitteisiin ja kertoa, mikä heille tulevaisuuden Porvoossa on tärkeää.	Ensimmäisen versio strategian kärjistä, tavoitteista ja tärkeimmistä toimenpiteistä.	Keskustelu kärjistä ja niihin liittyvistä tavoitteista. Tavoitteiden priorisointiharjoitus. Tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkentaminen.	Edellisten vaiheiden tuotoksiin nojaava Demos Helsingin ehdotus Unelmien Porvoo 2030 visiota tukevan strategian lopullisista kärjistä, tavoitteista ja keskeisistä toimenpiteistä.
Yhteenveto kyselystä	Strategian kärjet ja tavoitteet, versio 6.4.2018	Yhteenveto ryhmätoista Tavoitteiden pisteytys	Tämä dokumentti

www.demoshelsinki.fi

Demos Helsingistä Unelmien Porvoo 2030 työhön ovat osallistuneet:

Leena Alanko
Louna Laurila
Antti Lippo
Aleksi Neuvonen
Kaisa Schmidt-Thome

Mikko Airikkala
Sonja Nielsen
Suvi Välimäki
Joel Wolff